

Vragen en opwaarderingen m.b.t. SB Consultatie op de werkversie Energievisie

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
BBB	1	Ondanks dat ik tijdens de bijeenkomst voor raads- en statenleden over dit onderwerp heb aangegeven dat amendement A24-21 Lokaal zeggenschap en eigenaarschap niet in dit document is verwerkt, is dat op dit moment nog steeds niet gedaan. Dat roept de vragen bij BBB op hoeveel meer fouten er nog in dit document staan en wanneer we de bijgewerkte versie kunnen ontvangen.	Zover bekend zijn er geen andere fouten in het document. De fout wordt hersteld bij de 100%-versie waarin ook de wijzigingen naar aanleiding van deze consultatieronde verwerkt worden.
	2	Daarnaast betekent dit dus dat externe partijen worden geconsulteerd op een document waarin niet de juiste informatie staat. Wat BBB betreft wordt ook naar de externe partijen een aangepaste versie gestuurd en dat deze voor consultatie wordt gebruikt. Dat zou betekenen dat het beter is om de deadline van reageren voor de externe partijen naar achteren zou moeten worden geschoven en daarmee ook de besluitvorming in PS. Wat zouden hiervan de gevolgen zijn?	In de toelichting op het Leidend Principe is het amendement verwerkt waardoor de inhoudelijke boodschap van het amendement onderdeel is van de consultatie. Daarnaast is de consultatieperiode al halverwege, veel concept reacties zijn nu al in het traject naar bestuurlijke vaststelling. Indien de besluitvorming van PS naar achter verschuift, dan vindt de besluitvorming in PS plaats op 13 november. Daarmee zou zowel de ontwikkeling van de ontwikkelvarianten voor het P-MIEK als de scoring daartussen op basis van een niet door PS vastgestelde Energievisie plaatsvinden.
	3	Hoe verhoudt de Energievisie zich overigens tot het hoofdlijnen akkoord van de nieuwe landelijke coalitie?	De Energievisie botst niet met het hoofdlijnenakkoord.
PvdD	4	De uiteindelijke aanpak van de energietransitie vindt plaats met maatregelen op het gebied van besparing (o.a. isolatie woningen), opwek (o.a. RES) en verdeling (o.a. netcongestie). De Energievisie beschrijft vooral het toekomstige energiesysteem. Dit bestaat uit diverse bronnen, opslag etc. Volgens PvdD zijn de maatregelen om te besparen zijn een wezenlijk onderdeel van het energiesysteem. Kan dit worden opgenomen in de energievisie?	Ja. Dit staat zowel in de Leidende Principes, de Structurerende Keuzes als de paragrafen C.1.1, C.2.1, C.3.1 en C.4.1.
	5	Tijdens de sessie hebben we gevraagd om ook houtkachels op te nemen als onderdeel van het energiesysteem gezien het effect en de omvang. Aangegeven werd dat dit marginaal is. Maar in figuur 20 van de Monitoringsrapportage Energie en klimaat zien we dat dit ruim 1/3 van de warmtevraag betreft. Kortom, dit is een wezenlijk onderdeel van het energiesysteem. Bovendien is bekend dat het een belangrijke hindernis is voor het verkrijgen van een goede lucht en waterkwaliteit in Utrecht. Kan dit alsnog worden opgenomen in de Energievisie?	De Regionale Klimaatmonitor classificeert houtkachels als hernieuwbare warmte. Woningen verbruikten in 2021 in de provincie 869TJ uit houtkachels. Het aardgasverbruik (temperatuurgecorrigeerd) in datzelfde jaar was 20.577TJ. Stadswarmte was temperatuurgecorrigeerd: 1.978TJ. Houtkachels zullen worden opgenomen in de Energievisie. In de Monitoringsrapportage Energie en Klimaat figuur 20 gaat het om de opwek van hernieuwbare warmte, niet de warmtevraag. Van de warmtevraag leveren houtkachels, zoals blijkt uit bovenstaande cijfers, minder dan 4%. Hierbij wordt warmte uit warmtepompen niet meegenomen, vermoedelijk omdat het

			energieverbruik daarvan slecht meetbaar is en elektrische stroom deels niet duurzaam is, en ook van gas niet, omdat dit niet duurzaam is. Daarmee valt een groot deel van de warmtevraag uit beeld in figuur 20.
	6	De staten hebben besloten tot inzet van 'Duurzame bronnen'. Hier vindt in de huidige energievisie geen toetsing op plaats. Iedere bron is hierin opgenomen. Onze zorg zit met name bij biomassa, mestvergisting, houtstook in woningen en kernenergie. Hoe waarborgen we dat in de energievisie daadwerkelijk wordt ingezet op duurzame bronnen en niet gewoon op alles (duurzaam en niet duurzaam) wat zich aandient?	Er zal een definitie worden opgenomen in de Energievisie van wat duurzame energiebronnen zijn. Dat borgt dat er een gedeeld beeld is van waar de Energievisie op inzet.
Volt	7	Hoe zijn de randvoorwaarden voor SMRs tot stand gekomen (wie hebben die opgesteld en wie zijn daar bij betrokken)?	Deze zijn ambtelijk opgesteld en in verschillende sessies waarin de structurerende keuzes gepresenteerd werden met ambtenaren, bestuurders, netbeheerders en volksvertegenwoordigers besproken. De door PS vastgestelde Leidende Principes en de Kamerbrief over SMR's zijn een belangrijke basis voor deze randvoorwaarden.
	8	Wat zijn per randvoorwaarde voor SMRs de argumenten om deze als randvoorwaarde op te nemen?	• <i>De SMR geen bron van extra netcongestie mag worden. Voldoende netcapaciteit op de locatie is daarmee randvoorwaardelijk.</i> Een SMR is een baseload elektriciteitsbron. Ondanks dat een SMR relatief klein is vergeleken met grotere kerncentrales, is het opgewerkt vermogen van een SMR voor de Utrechtse elektriciteitsvraag van een significante omvang. Daarom is het belangrijk om te borgen dat de opgewekte energie in het elektriciteitsnet verspreid kan worden. Anders leidt het tot meer maatschappelijke kosten en niet optimaal gebruik van energiebronnen. • <i>Er duidelijkheid moet zijn over juridische en financiële voorwaarden en verdeling van risico's tussen eigenaren en de verschillende overheden.</i> Volgens de markverkenning SMR is de verwachte kostprijs per in een SMR opgewekte MWh binnen de bandbreedte van prijzen die verwacht worden voor een MWh elektriciteit in 2030. De bandbreedte van de verwachtingen voor de elektriciteitsprijs in 2030 is echter groot, daarmee zijn de risico's dat ook. Die risico's kunnen we als provincie niet dragen en het is niet de verwachting dat commerciële partijen dit risico gaan dragen. Er is dus duidelijkheid vanuit het Rijk nodig in hoeverre zij deze risico's willen dragen. Dit is belangrijk voor de betaalbaarheid van energie. • <i>Er een mogelijkheid moet zijn de SMR als warmtebron in te zetten.</i> Een van de uitdagingen voor het ontwerpen van een Utrechts energiesysteem is dat er weinig warmtebronnen beschikbaar zijn. Door het koelwater van een SMR in te zetten als warmtebron, kan een SMR een grotere

			meerwaarde hebben voor het provinciale energiesysteem. Dit leidt tot een optimaal gebruik van energiebronnen en verlaagt maatschappelijke kosten van het energiesysteem. • <i>Voor opwek een minimum van 50% lokaal eigendom als Leidend Principe is vastgesteld.</i> Dit volgt uit een amendement van PS op het Statenvoorstel Leidende Principes.
PvdA	9	"Met slimme algoritmes worden flexibele elektriciteitsvraag en flexibele opwek op elkaar afgestemd om lokaal balans te bewaren". Kan dit al of is het de hoop dat dit ontwikkeld wordt?	Technisch is dit een doorontwikkeling van bestaande technieken, maar het is nog niet geïmplementeerd en de noodzakelijke afspraken en standaarden zijn nog niet ontwikkeld. Regelgeving is nog beperkt ondersteunend aan deze opgave maar daar wordt aan gewerkt. Het is dus de hoop en verwachting dat het ontwikkeld wordt.
	10	"Om te zorgen dat de kans op energiearmoede minder groot wordt, zijn energietarieven voor consumenten gestaffeld. Consumenten die weinig energie gebruiken, betalen beduidend minder terwijl de prijs per energie-eenheid bij veel gebruik voor consumenten veel hoger ligt. Voor bedrijven zal dit anders zijn". Dit klinkt contra-intuïtief. In hoeverre dwing je hiermee mensen die minder te besteden te hebben minder energie te gebruiken? Zijn er voor hen ook mogelijkheden minder te gebruiken? Of zijn die mogelijkheden beperkt gezien demografische kenmerken (zoals vaker ziekte, grotere gezinnen, etc.?) En waarom en hoe werkt het voor bedrijven anders?	Energiegebruik voor consumenten heeft een sterke relatie met de isolatiegraad van de woning, de omvang van de woningen en het aantal en type apparaten dat in de woning staat. Door sterk in te zetten op isolatie zou de eerste factor minder prominent moeten worden. De twee andere factoren hangen samen met welvaart. Daarnaast is het belangrijk om energiebesparend gedrag te belonen. Voor bedrijven werkt het anders omdat energiegebruik van bedrijven primair samenhangt met de bedrijfsactiviteit. De prijs van energie staffelen op energiegebruik resulteert voor bedrijven primair in het Ontmoedigen van bedrijfsactiviteiten die erg veel energie gebruiken.
	11	Wat is de volgorde waarop eventuele 'afknijping' zal plaatsvinden?	Deze is nog niet vastgesteld en er is momenteel geen juridische mogelijkheid deze vast te stellen.
	12	Hoe ziet het dringender sturen op minder energiegebruik eruit? (p.10).	Voor consumenten is het primair de prijsprikkel en het handhaven van regelgeving rond isolatiegraad (huurwoningen vanaf 2030 minstens energielabel D). Voor bedrijven zijn er ook regels omtrent isolatiegraad en is er de regelgeving rond energiebesparingsplicht.
	13	Betekent dit voor bedrijven ook handhaving op de verplichte besparingsmaatregelen?	Ja. Dit is reeds staand beleid.
	14	Is figuur 1 een prognose van autonome ontwikkelingen of een prognose van gekozen beleid? De alinea eronder lijkt namelijk een cirkelredenering. Tot 2040 wordt een grote daling verwacht, maar dat betekent dat voor die tijd een grote besparing moet plaatsvinden...	Paragraaf 6 is gebaseerd op de keuzes van de Energievisie en op autonome ontwikkelingen. In de 100% versie van de Energievisie die in juli door GS wordt vastgesteld, zal duidelijker worden welke keuzes ten grondslag liggen aan de input in het model.
	15	Gerecyclede kunststoffen als plastic worden ook gezien als duurzame koolstoffen. Zijn die te gebruiken voor energieopwek? Zo niet, waarom is die zin relevant in de Energievisie?	Deze zijn niet relevant voor de Energievisie en zijn daarom ook maar een keer benoemd om de definitie van duurzame koolstoffen compleet te maken.

GroenLinks	16	Wat zijn de gebruikersprofielen die worden genoemd op pagina 7?	Hiermee wordt de verdeling van energiegebruik door de dag bedoeld. Gemiddeld heeft elke gebruiker een bepaald gebruiksprofiel. Kantoren gebruiken vooral gedurende de werkdag elektriciteit, consumenten vaak juist in de vroege ochtend en vooral de avond. Horeca heeft zijn eigen profiel van wanneer er energie wordt gebruikt. Dat zijn gebruikersprofielen.
	17	Wie bepaalt wanneer wat de "integrale maatschappelijke analyse" is, waarmee wordt bepaald wie voorrang krijgt op energie (pagina 8)?	Op dit moment is de juridische ruimte er niet. Dus de mogelijkheid om deze integrale maatschappelijke analyse door te voeren hangt af van nationale wetgeving. Dan pas zullen de bevoegdheden in deze duidelijk zijn.
	18	Op pagina 10 staat dat we energieverbruik 1,5% per jaar terug willen dringen tot aan 2030 (dus dan 9%). Is dat niet vele malen hoger als we de PtX realiseren (p48)? En is deze besparing op elke domein hetzelfde (dus 1,5% in gebouwde omgeving, 1,5% in verkeer en vervoer, etc)?	PtX is niet noodzakelijk een vermindering van energiegebruik. In sommige gevallen zal het gebruik zelfs toenemen. Het is vooral een methode om energiegebruik slimmer in te richten en het net minder te belasten. De 1,5% is gebaseerd op de huidige inzet, Europese normen en de verwachting wat verdere isolatie kan betekenen. De besparing zal niet in elk domein hetzelfde zijn.
	19	Waarom is de aardwarmte/geothermie geprefereerd boven aquathermie en bodemwarmte (pagina 11)?	De preferentie volgorde op pagina 11 is gebaseerd op de mogelijkheid om energiebronnen in te zetten die anders verloren gaan en op het voorkomen van de inzet van energievormen die flexibel inzetbaar zijn (duurzame gassen en elektriciteit). Aquathermie en bodemwarmte zijn beide warmtebronnen die opwaardering noodzakelijk maken doormiddel van warmtepompen. Daarmee is de elektriciteitsvraag van een warmtenet op basis van aquathermie en bodemwarmte groter dan op basis van geothermie.
	20	Welke rol heeft de provincie bij het realiseren van prijsprikkels (pagina 13)?	Het Rijk bepaald hoeveel ruimte er is voor het invoeren van prijsprikkels, daarbij rekening houdend met Europese marktregels. De provincie heeft daarbij geen rol.
	21	Hoeveel van de verwachte ongeveer 2 TWh zonne-energie in 2030 is afkomstig van kleinschalige zon op dak (pagina 15)?	In het model is uitgegaan van 600 MW aan opwekcapaciteit bij huishoudens.
	22	Is er overzicht van energiestromen in 2024 in te zien (pagina 16)?	Dit is onderaan dit document toegevoegd. Het is een voorlopig overzicht omdat nog getoetst moet worden of de lokale opwek een goed beeld geeft van de huidige situatie.
	23	De wind-zon balans loopt in de energievisie verder uiteen met als eindbeeld in 2050 6TWh zon en 1,5 TWh wind, terwijl we in 2030 al de ambitie 1TWh wind hebben. Ligt verdere netcongestie door deze verhouding (ipv 3,75TWh zon en 3,75TWh wind) niet op de loer? Achtten de netbeheerders deze verhouding realistisch? (Pagina 17)	Voor de netbeheerders is een 50-50 verdeling tussen zon en wind sterk te prefereren en dit is ook beter voor het net. Voor opwek ligt netcongestie daarmee meer op de loer maar dit heeft een minder grote impact dan netcongestie op gebruik. De ruimte binnen de provincie voor wind is beperkt. Dat maakt een 50-50 verdeling tussen zon en wind ruimtelijk niet mogelijk. Overigens is de ambitie voor 1 TWh aan windenergie in 2030 als aparte doelstelling losgelaten in het coalitieakkoord..
	24	Neemt de hoeveelheid waterstof bij transport af tussen het beeld van 2040 en 2050 (pagina 19)?	Ja. Dit is een effect van de verwachting dat waterstof op korte termijn voor zware mobiliteit een goede oplossing is maar dat de

			doorontwikkeling van batterijtechniek voor een toenemend aandeel van de transportsector waterstof niet concurrerend maakt vergeleken met elektrisch rijden.
VVD	25	De VVD heeft al enkele malen aangegeven (3x) dat de structuur/opzet en inhoud van de concept Energievisie te wensen overlaat. Met die opmerkingen is, lezende het document, niets gebeurd. Nu volgt in de commissie een consultatie. Op welke wijze worden de daar uitgesproken mondelinge opmerkingen op de werkversie meegenomen in het definitieve voorstel? Op een eerder moment was er sprake van de mogelijkheid van een schriftelijke bijdrage van individuele fracties. Hoeveel fracties hebben hier gebruik van gemaakt en op welke wijze zijn die reacties verwerkt? Hoe passen schriftelijke reacties over de mail in het proces van openbare besluitvorming?	De VVD heeft op 14 februari, 17 april en 14 mei (toen deze Statenbrief reeds was vastgesteld) gevraagd naar de rol en het handelingskader van de provincie. Elke keer is aangegeven dat dit een onderwerp is van het programma energietransitie als eenmaal een beeld is vastgesteld van het gewenste energiesysteem voor de provincie. Om tegemoet te komen aan deze behoefte is nu het voornemen om in de 100% versie van de energievisie de rollen van de overheden in de energietransitie op hoofdlijnen te beschrijven. De inbreng van de fracties in de commissie zal in de nota van beantwoording worden weergegeven en daarbij zal ook worden aangegeven hoe ze verwerkt worden. Dit is eerder niet gebeurd, maar eerdere sessies hebben effect gehad. Bijvoorbeeld de vragen over de Leidende Principes in de informatiesessie van 27 januari hebben geleid tot wijzigingen in het Statenvoorstel. De gesprekken over de Structurerende Keuzes hebben geleid tot een duidelijke weergave welke Structurerende Keuzes uit landelijk beleid volgen en ook in de achterliggende tekst zijn er wijzigingen aangebracht op basis van gesprekken met de Staten. Bij de Statenbrief over de Startnotitie van de Energievisie zijn de Statenleden uitgenodigd om per mail input aan te leveren. Hier is geen gebruik van gemaakt.

Overzicht energiestromen

